

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerinti vételnek felel.

I. évfolyam. 95. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Péntek, szeptember 20.

2205.

Szenvedélyek tüzeitől forró a levegő, néhány napra ismét előtérben élnek elcsitult szenvedelmek, alacsony ösztönök fennen ágálnak; izgalom napjait éljük. A nagy izgalom és az intenzív akciók hatásában hasonlatosak az orvosok adta izgató szerekhez: koffeinhez, etherhez, kámförhöz: gyorsítják a vérkeringést, gyorsabb ritmussá teszik az életműködést, önműködés alatt álló dolgokat öntudatra emelnek és általában ártalmát vannak annak a tulajdonságunknak, melyet higadtságunk nevezünk.

Nem hiszek a véletlenségben, nem hiszem, hogy a dolgok valamely általunk kívánt módon és sorrendben alakuljanak, vagy, hogy akár valamely váratlanul közbejött esemény megakassza őket fejlődésükben, vagy eltérítse őket irányuktól. Bábok vagyunk, előre megírt szereppel sugyriszem, minden töprengésünknél helyesebben cselekszünk akkor, midőn megértve a ránk kiosztott szerepet, igyekezünk azt teljesíteni és igen lelkesmerésesen megjátsszani. «Fatalizmus» — mondhatnák sokan és meglenet, igazuk van, s igazuk lehet akkor is, amikor azt mondják, hogy a dolgoknak igen szempontból való szemlélése veszedelmes. Lehet, hogy veszedelmes s éppen mert én is így érzem, nem is ajánlom az ilyen fajta nézést senkinek sem. Szerepeket játszunk s ezek a szerepek lehetnek hétközi és lehetnek halálalános, minden attól függ csupán, hogy tudjuk-e magunkat szerepeinkkel azonosítani. Ha nem tudjuk, vagy olyan szerepbe kényszerülünk bele, mely ellenkezik lelki konstituciónkkal, akkor baj van, akkor összeütközés, akkor katasztrófák vannak.

2205... Egyszerű közrendőr volt. Tegnapig azonosította magát a tendenciával, fényes sisakot és kardot viselt és nem voltak összeütközései a világgrenddel. Aztán gondolkodni és töprengeni kezdett, megzavarták őt a körülötte zúgó viharok, konzekvenciákat vont le önmagára nézve, mely konzekvenciák is, mint egyedre nézve veszedelmesek voltak. Ma már nincsen sisakja és nincsen kardja; elesett ember.

Polyák István — azt hiszem a számjén kívül ez volt a másik ismertetőjele — összeütközésbe került a világgrenddel. A világgrenddel, mely szigorúan ellenőrzi, hogy mindenki színteg gondolkodás nélkül járja a szerepét. Bármily kicsiny, jelentőségében bármilyen jelentéktelen is a 2205-ös összeütközése a világgrenddel, lehetetlen, hogy egy pillanatra tisztelettel ne álljunk meg ennél a karambolnál.

Forradalmi hangulat.

(Vér az utcákon. — A szocialista-párt proklamációja.)

Forradalmi hangulat urálja ismét a lelkeket. A kormány gazságain felháborodott budapesti munkásság tegnap este hatalmas, arányú zavargást rendezett a főváros utcáiban, tüntetést, pusztítást, rombolást, hogy bizonyosságát adjon annak, hogy az általános választói jogért mindenre kész, hajlandó borzalmat borzalomra halmozni: s akár tűzbe-lángba folytatni az egész vérost, de az elveit fel nem adja.

A főkapitány és plávkatokon fenyegette meg a munkásokat, sortűzet, vért és iszonyatot hirdetett arra az esetre, ha a proletár tömeg meccani mer, katonákat vezényelt az utcáscsarkokra, esendőrökkel rakta meg a várost és mégis hiába volt minden igyekezete a rengeteg fegyveres erőnek, mire este fordult az idő, mint ha a földből ujtak volna elő, ott volt az elkecseregett proletártömeg mindenütt s amerre elhaladtak, pusztulás jelölt az utjukat. Kirakatták a beütörve, lömpök összezuva, lecsavarva, darabokra vert villamoskocsik s végig a Rákóczi-ut mellékutcáiban éjszakai sötétség fogadták az embert.

A rendőrség épp oly brutális volt, mint egyébkor s egyetűl neki tulajdonítható, hogy a tegnapi békésnek tervezett hangulatnyilvánulás ily súlyos zavargásokkal rajult Tisza pübbéjé minden ok és inók nélkül kardot rántottak az elveiket élető munkásságára, beagázottak az emberekbe, ütöttek, vertek, kaszaboltak mindenkit, aki az utjukba került. — Tüntetőt, békés polgárt, embert, aszszonyt, gyereket egyaránt. A megvadt állati módon dolgozó rendőrségek dühétől nem védett meg semmi, sem az őszhaj, sem a jóllétségtől, azt vágják, akit étek s hogy milyen barbár módon dolgoztak, nincsen bizonyítja jobban, mint az a körül-

mény, hogy még egyaránt is lekasztolták. Huszonnyolc sebesülte van a tegnapi estének, unember és proletány egyaránt. Mindannyiuknak kardvágásoktól eredő sebek tarkítják a testét. A legnagyobb részük sebesülése súlyos, a rendőrök nem simogattak, a kard éles oldalával vágta bele az élő husba.

Elpusztult anyagban szinte mérhetetlen a kár. Vállalja-e a munkaképtelenné vágott embereké, a rejtentes kárért a felelősséget Boda Dezső, a főkapitány, aki nem tudta megvédeni a főváros közbiztonságát? — Vagy vállalják Tisza és Lukács és az a csürhe, mely hozzájuk csatlakozik, amiért odéig vitték az országot, hogy ma már a polgárok élete és vagyona sincsen biztonságban?

A szocialisták külföldben ma reggel a következő proklamációval fordultak Magyarországi munkásságához:

Munkások!

Évlarsak!

A képviselőház ülését elnapolták. A rövid, kétnapos ülésszak alatt világraszóló botrányok színhelye volt a képviselőház. Kiderült, hogy a Lukács-Tisza-banda minden számítása meggyűlölt: az ellenzéki képviselők még elszántabban, még elkecseregettebben harcolnak az erőszak, választójogi reakció és becstelenség rendszere ellen. Lukácsék és a tisztességes politikusok között nem lehet béke, nem lehet kiegyezés: élet-halál harc lehet csak, amelyben valamelyük félnek ott kell maradnia. Amíg a képviselőházban történt, az meggyűlölt mindenkit arról, hogy amíg ezek a politikai banditák helyükön maradnak, amíg a választójogi új kormányt nem veszi a képviselőház vezetését: addig nem lesz rendes tárgyalás ott. Hanem csak botrány és verekedés, mert csak ezekkel az eszközökkel lehet a magyar politika pollockait: Tiszát és Lukácsot kirűstölni.

A Tisza-Lukács uralom ellen való harcnak egyik része a képviselőházban folyik le. Amíg ezek az embeerek és politikájuk meg nem bukott: addig nincs képviselőház, csak a rendőrségtől és megvesztett duhajoktól lezüllesztett kormánypolitikusok.

A harc másik felének az országban, az utcán kell végkimenetie. A képviselők sérelme ma az ország és nép sérelme. A képviselőházban lehetlenné kell tenni a tanácskozást — rendőrség nélkül, az országban lehetlenné kell tenni a kormányzást katonai erő nélkül!

Ezen a két úton lehet a mai leplezett abszolutizmust megbuktatni és arra kényszeríteni, hogy vagy tatarodjék, vagy pedig vessen le az alkotmányos függőfelelősköket és lépjen föl nyílt abszolutizmus formájában: kormányozzon katonai erőszakkal és képviselőház nélkül.

Majd meglátjuk, meddig bírja a huszadik században ezt a rendszert a korrupt munkóuralom!

Szerda esti tüntetésünk megmutatta, hogy a szociáldemokrata párt megmozdulása páni félelemmel tölti el az egész kormányt, hogy tüntetésünk hiába egész hadsereget mozgósít, hogy vad és kegyetlen vérontást rendez a jogát békésen követelő nép ellen, hogy a mi kezünkben van és fölünk függ, hogy a kormányt belekényszerítsük abba, hogy a nyílt abszolutizmus, a katonai uralom rendszerére térjen át. Nekünk kötelességünk ide belekergetni a kormányt, mert a mai alkotmányunk ez a teljes összeomlása nyíltja majd meg csak igazán a pályát a nép joga: az általános, egyenlő és titkos választójogi számára és mert a mai közbizalmi viszonyok közepette a katonai uralom a legrovidebb idő alatt megbuktatja a kormányt becstelenséggel egyetemen.

Azon idő alatt, amely a képviselőház új összeüléseig eltelt, a fele a szakadék felé kell kergetnünk a kormányt és pártját. Zavart nyugtalanságot, bizonytalanságot kell keltenünk az egész országban, nemcsak a fővárosban.

Szakadatián izgatóssal föl kell néznünk a közömbösöket és a forrás pontjáig föl kell hevitenünk a szenvedélyeket az egész országban. Megszállított országgá kell átalakítanunk Magyarországot és bele kell vinnünk a hatalom birtokosa'nak tudat'na, hogy valóban forradalmi időkkel élünk és nem tudhatja senki, hol, mikor és milyen formában emeli el fejét május 23-ika véres és dicsőséges szelleme.

A képviselőház összeülése történelmi elhatározások elé fogja állítani

Világos, tágas, betonozott

Souterain helyiség

Darabos-utca 7. sz. alatt

azonnal kiadó.

a munkásságot; keszünk erre az időre. Erősítsük meg szervezeteinket, szerezzünk új olvasókat a partsajtónak, elsősorban a Népszavának, szítsuk a füzet mindenfelé, ahol megfordulunk, otthon, a társas összejöveteleken, a gyárakban, a műhelyekben. Az egész párt legyen egyetlen lelkes agitátor, minden gondolatunk, minden cselekedetünk, minden érzésünk előkészület arra a már küszöbön álló időre, amelyben a választójog sorsát a mi erőnk, a mi lelkeségünk, a mi eldöntéskészségünk, a mi szánunk és a mi akaratunk fogja eldönteni.

Tegye meg mindeki kötelességet és készüljön minden elvtársunk, és minden intézményünk a nagy, döntő csatára.

Testvéri üdvözzettel

a szociáldemokrata párt.

Hortobágy

bérlőszövetkezet.

Egy érdekes terv.

A Hortobágy hasznosítására irányuló törekvés számos tervezetet vezetett felszínre. Azonban egyik sem keltett oly széles körű és élénk érdeklődést, mint az a hasznosítási ajánlat, amelyet ez év márciusában egy csoport hajdumegyei kisbirtokos terjesztett a városi tanács elé. Az ajánlat egy szövetkezetre kívánja a hasznosítás munkáját bízni, két főcél tűzvéni ki maga elé. Az egyik, hogy a kisbirtokosság a modern, intenzív gazdálkodás előnyeinek birtokába jutasson. A másik, hogy a termelés tevérszerűsége Debreczen város foglalkoztatásának szolgálatára szegődessen.

E feladatok elérése végett a szövetkezet tagjainak biztosítja a teljes gazdálkodási szabadságot. Csak a szövetkezetben alakítandó közép bérlőteleket kívánja olyan munta-telepek felállítására kötelezni, amelyek a közép-bérlőt körül elhelyezett kis bérlőtelek gazdait az ékesen szóló eredmények erejével oktassák és irányítják. Viszont a szövetkezet módot akar nyújtani tagjainak, hogy konybakertészetet, állattenyésztést, legeltetés és takarmányozás alapján, valamint baromfi-tenyésztést és tejtermelést fejthessenek ki és ezen termékeket szövetkezeti mértékűekben és üzlethelyiségekben bocsássák a közönség rendelkezésére.

Most, mikor a belügyminiszter is végleg jóvá hagyta a 12000 hold kihalásztást elrendelő végzést, az ajánlattevő csoport a legerélyesebben lát az előkészítés munkájához, mert azon hiszzenben van, hogy úgy finanszírozható, mint Debreczen közönségének élelmezése szempontjából a hasznosításnak csak a szövetkezési forma lehet az egyetlen és igaz módja. Az ajánlattevők tisztában vannak azzal, hogy a szövetkezet tagjai a debreczeni és ezek után a b.-újvárosi gazdákból fognak kikérülni.

Az alapszabály-tervezet kidolgozásával az ajánlattevők dr. Vajda József debreczeni ügyvédet bízták meg, aki egyúttal a szövetkezethez jelentkező tagokat előjegyzti és a szükséges felvilágosításokkal ellátja.

A pótdadó.

Debreczen 1913. évi költségvetése.

A pótdadó... Sok debreczeni polgár vakarja majd a fejét, amint elővassa ezt a szácskát. Bizony sokat jelent nekünk debreczenieknek a pótdadó. Mert mi gazdag város vagyunk. Mi nálunk már csupa becsületből sem szabad magasnak lenni a pótdadó %-nak. Hiszen Debreczen város a gazdag város. Legalább így tartja a féma. Meg is kell hát ennek felelni és a főszámvévo ugyancsak izzadhat a városi költségvetések kalkulálásába, hogy a pótdadót valamilyen képen kis százalékvá módolja...

A főszámvévo-helyettes most az 1913. évi költségvetésről a következő jelentést terjesztette be a tanácshoz: Tekintetes Tanács! Az 1913. évi városi háztartásra, valamint a házipénztár tulajdonát képező s a kezelése alatt álló alapítványokra vonatkozó költségvetési javaslatokat az 1886. évi XXI. t.-c. 17. §-a értelmében tisztelettel beferjesztem.

Az 1913. évi házipénztári költség-előirányzat összeállításánál főtörekvésem oda irányult, hogy az úgy legyen összeállítva, hogy a város háztartása — időköz ípóhíttel kérések elkerülésével — lehetőleg minden fennakadás nélkül bonyolítottassék le. Ohajtottam volna már most beállítani a hortobágyi legelőből kiszakítandó 12.000 kat hold föld haszonbér-jövedelmét is, mely által az alább kitüntetett költségvetési hiány tetemesen alábbszállhatott volna, de mivel a Tek. Tanács a haszonbérbeadással még nem foglalkozott, ezidőszent az elérhető jövedelmet számításom kívül hagytam, azonban felhívom a Tek. Tanács figyelmét arra, hogy a 12.000 hold kiszakítása és haszonbérbeadása íként lehetőleg rövid idő alatt intézkedni méltóztatassék.

A fentiek előrebocsátása után az 1913. évi költség-előirányzatot a következőképp javaslom megállapítani.

I. Rendes bevétel 3.663.268 korona 25 fillér.
II. Rendkívül bevétel 477000 kor.
Összesen 4.140.268 kor. 25 fillér.
Ezzel szemben:
I. Rendes kiadás: 4.445.040 kor. 78 fillér.
II. Rendkívül kiadás: 456.403 kor. 47 fillér. Összes kiadás: 4.091.444 kor. 15 fillér. Összes bevétel: 4.140.268 kor. 25 fillér. Hiány: 761.175 kor. 90 fillér.

Tehét a bevétel és kiadás között mutatkozó 761.175 kor. 90 fillér hiány az 1.700.000 korona állami egyenes adó 43 és fél százalékában nyer fedezetét.

Egyidejűleg bemutatom a házipénzjegyzők helyzetével is foglalkoznak.

tér által kezelt alapok 1913. évi költség-előirányzatát.

Végül tisztelettel javaslom, mondja ki a közgyűlés:

1-ször. Hogy az egyes kiadási címek alatt felsorolt alrovatoknál az átruházást engedélyezi.

2-ször. A megállapítandó községi adó után késedelmes fizetés esetén olyan százalék legyen szedhető, mint amennyit az állam is szed saját adó után.

Debreczen, 1913. szeptember 15.
Tisztelettel

Kondor Kálmán,
főszámvévo-helyettes.

Titokzatos halál.

Hulla a kukoricában.

Tegnap este az a hír terjedt el a városban, hogy Nagy János gazdálkodót a tanyája közelében meggyilkolták s hulláját a kukoricásba dobálták, hol ré is találtak.

Ilyen formában a szenzációs hír nem felel meg a valóságnak. A tény a következő:

Nagy János gazdálkodó folyó hó 15-én a városban járt. Másnap ment ki a tanyára illuminált állapotban. Még délelőtt szomszédait összejárta, itt is, ott is fölhörpintett egy-két pohárral, azután toronyirányában indult lakása felé.

Tegnap délután 1 óra táján egy péres talált rá; halva feküdt a kukoricásban. A hullát kocsi behozták a városba s a körözés vittek, az esetről pedig jelentést tettek a rendőrségnek.

Megindult a nyomozás; a rendőrség a halál okának megállapítása céljából elrendelte a hulla felboncolását. A boncolás fogja majd kideríteni, hogy a tragikus véget ért gazda mi-ben halt meg. Külsőrszak nyomai nem lévén rajta, valószínű, hogy szív-szélhűtés ölte meg.

Birák és ügyészek kongresszusa.

Mire törekszik a bírói kar. Egy debreczeni bíró nyilatkozata. A bírósági jegyzők mozgalma.

Az országos bírói és ügyészi egyesületektőber 6-én országos kongresszust rendez Nagyváradon. A kongresszuson képviselve lesz az egész magyar bírói kar s nagyfontosságú kérdéseket fognak tárgyalni. A tanácskozás egyik igen nevezetes momentumal esz, hogy a törvényszéki

A jegyzők számára ugyanis az új polgári pörrendtartás életbeléptetése halálannul sérelmes szituációt teremt, amit előre orvosolni a bírói karnak dőtelessége.

A kongresszus ügyében az «Uj Debreczen» munkatársa ma beszélgetést folytatott a debreczeni bírói kar egyik előkelő tagjával, aki a következőket mondta:

— A kongresszus programja még nem ismeretes. Ismeretes azonban az egyesület célja: eszerint az igazságügy ikormány reformtörekvéseinek gyakorlati lehetőségeit, a bírák künn státuszrendezését, szolgálati és előléptetési viszonyainak módosztatát, nemkülönben az új nyugdíjtörvénynek, a bírák és ügyészek állandó ellátásának részletes kérdéseit s végül az egyesület kebelében létesítendő jóléti intézmények megvalósíthatóságát fogja megvitatni a nagyváradi kongresszuson az ország bírói kara. A megállapodásokat határozati javaslat alakjában fogjuk az igazságügyi kormány elé terjeszteni.

— A kongresszus határozatától nemcsak a bírák és ügyészek várnak sokat, de alapos reménygel fordul hozzá a királyi bíróságok jegyzői kara is. A bírósági jegyzők el fogják panasolni sérelmeiket, mert a helyzeitük tényleg elmaradottak és bírói képesítéssel évekig várniok kell, míg a IX. fizetési osztályba, az al-bírói állásba emelkednek, holott más hasonló kvalifikációjú tisztviselők nem a pályázati esélyek szerint, hanem a tervényben előirt idő bekövetkezésétől automatic, hivatalból léonak elő. A jegyzői kar elkeseredése teljesen érthető, mert amint tudjuk, az új polgári pörrendtartásnak 1914. őszén való életbeléptetésével az újonnan rendszeresítendő vagy megüresedő bírói állások ügyvédekkel lesznek betöltve s így az előléptési viszonyok még sokkal jobban meglesznek nehezítve. Azok a bírósági jegyzők, akik ma már önálló bírói jogkörrel vannak felruházva, ilykép hosszú évekre visszavetütnék.

— A jegyzői kar azonban jogos érdekeinek megvédésére igen komoly lépéseket fog tenni s egyelőre ha nem is szociális alapon, a sérelmet orvoslását, illetve elhárítását követeli. A jegyzők a jegyzői kar türelmetlen mellőzésére irányuló intézkedés törlesztés és a gyorsabb előhaladás elrendelését kérik és akarják.

Modern és a legjobb Villamos berendezések

rendelje meg

FÖLDVÁRI-nál

üzleti telefon 168

gyári telefon 168.

Tanulófelvéteti k.

Szenzációs Üngyilkosság Debreczenben

Megrendítő üngyilkosság történt ma délelőtt a Kun József-u. 5. szám alatt. Egy urasszony, Pál Péterné akarta magát! az életét eladni. Megunta a hosszas és súlyos betegeskedést. Félt neki a sors vasókének néhez csapása. Lelki egyensúlya megrendült. Valami komor elhatározás erelődött meg a gyöngéd női lélekben s az elhatározást tett követte; kezén felvágta az ereit s mire a mentők megérkeztek, már sok vért vesztett. A kórházba szállították. Életben maradásához kevés a remény. Az eseti részleteiről a következő tudósításunk számol le:

Régóta betegeskedett már P. Péterné. Gyötrő, kínos idegbetegségben szenvedett már régóta. Nem volt sem éjele, sem nappala. Folyton azt emlegette, hogy teher neki az élet, s szeretne megszabadulni tőle.

Ma délután hajtotta végre a szerencsétlen, beteges asszony végzetes szándékát. Borzalmas hidegvérrel felvágta az ereit egy közönséges konyhakéssel. Hozzáértve őt akadtak rá a szoba padlóján vérben felelőre. Gyorsan a mentőkért telefonáltak, a kik beszállították a kórházba.

Az üngyilkos urasszony állapota kevés reménységre ad okot, mivel rengeteg sok vért vesztett. A délutáni reggelt.

HIREK.

Adós — fizess!

A rendkívüli súlyos pénzviszonyok nyomozó hatása mind szélesebb körre terjed s ennek legfeljebb tünete a nap-nap után sokasodó fizetésektelenség. Kétségte, hogy akad ezek között néhány olyan cég is, mely abból indul ki, hogy a mostani viszonyok között nem szégyen bukni, tehát a hitelezők kijátszásával egyezsük joggalán haszonhoz jutni. A bajba került kereskedők abszolút tulngyomó része azonban nemcsak egzisztenciát, hanem egy egész élet munkájából szerzett tisztességét is kockáztatva látja, mert ezeknél a fizetésektelenség egyértelmű a teljes vagyoni romlással.

Elképzeltető, hogy ilyen körülmények között minden tisztességes kereskedő, erejének végső megfeszítésével igyekszik a határozott kikerülni, amde a legnagyobb akadály rendszerint az, hogy kintlévőségeit nem tudja lehajtani. Szóval az inkasszó majdnem lehetetlen. Már pedig a kereskedőnek meg kell fizetnie árutartozását a kibővített határidőben. Bő, vagy csak rendes pénzviszonyok mellett is, ilyenkor úgy segít magán, hogy személyi hitei formájában szerez valamely pénzintézetből kölcsönt, melyet egészen vagy pénzügyi részlettel prolongál a lejáratkor. Ez a módszer azonban most kivétel, mert a hiteleket harmadára, sőt negyedére csökkentették a pénzügyi intézetek; viszont azonban a kereskedő kintlévőségei nem folynak le s így a tukés kikerülhetetlen.

Ugyonformán a legtöbb esetben a rosszul fizető, vagy egyáltalán nem fizető adósok okozzák a kereskedő

fizetésektelenséget. A baj egyik gyökere tehát ebben az egészség-telen állapotban keresendő, ami még normális viszonyok mellett is sorvasztó hatású, a mostani rendkívül feszült állapotban pedig egyenesen gazdasági romlást idézhet elő. Elég, ha valamely vidéken csak néhány — nagyobb hitelet élvező — kereskedő megy tönkre, hogy megingassa a helyi intézetek hitelét a pénzcentrumokban, melyek különben is idegesek és bizalmatlanok. Ilyenkor az új további hiteltelenségek történnék, melyek a lakosságnak már szélesebb rétegeire is kiterjednek, mert növelik a vállalkozás nehézségeit s így a kínáló munkaadókat is.

Az inkasszó rendkívüli nehézsége tehát, mely egyik leggyakoribb oka a kereskedő fizetésektelenségének, lényegében visszafügg az adósok helyzetének súlyosodásától; egyrészt a kereseti viszonyok rosszabbodása által, másrészt azért, mert a tartozásokat az esetben kiméletlenül hajtják be, sőt azokat peres eljárással meg is növelik. Mindezt érdemes fontolóra venni az adósoknak s valójában kivánatos lenne, ha az elmondottakból levonnák a kellő tanulságot. Fajdalom, nem tépelniük valami vérmes reményeket a tekintetben, hogy e figyelmeztetésünkre most már sietni fognak a konok adósok fizetni. Annál azonban sikerül talán e sorokkal elérni, hogy megértsék a kereskedők energiakusabb lépését, akik nem zaklatási szándékkal, hanem tisztán önvédelemből fognak a kitélezeti tartozások szigorú behajtásához folgalmadni.

A ref. tanítóképző intézet tisztsági «Csokona» énekára a következőképpen alakult meg: Elmék Kovács Gyula 4. o. t. Praeses Bartha Andrács 4. o. t. Pénztáros Szabó Andrács 4. o. t. Főjegyző Kecskes József 4. o. t. Aljegyző Csuka Zsigmond 2. o. t. Választmánytagok a működők részéről T. Kiss Lajos 4. o. t. és Sölyök József 2 o. t.

A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesülete modern világnézeti előadásorozatának keretében dr. Lefkóvits Vilmos ma este 9 órakor tartja «Az emerei társadalom fejlődése» című előadását az Iparos-kör disztermen.

Mezőkövesdiék az eucharisztikus körmenetben. A bécsi eucharisztikus körmenet kilencven ezer magyarja között élénk és szenzációs fel-felkeltet a mezőkövesdi csoportja, melynek karakterisztikus színeiben sokat gyönyörködtek a bécsiek.

Az üdvözlés alatt négyszáz mezőkövesdi legény és leány, akik Izabella hercegnő kísétségén jöttek fel Bécsbe, a palota előtt magyar nótákat énekelték. Izabella főhercegnő lejtőt hozzájuk és elbeszélgetett velük. Csatlóságos jelenet történt.

Nem szenvednek a rossz időtől? — kérdezte a főhercegnő az egyik kövesdi asszonyt, akit házipari gondoskodásából ismer. — Hiszen esernyőjük sincs?

Nem baj az, segítünk mi magunkon!

Hogyan?

Hát így mi! — felelte az asszony és legfelső réncos szoknyáját gyakorlott mozdulattal lebbentette kendőbe szorított, szalagos fejére.

A 2205-ös számú rendőr sorsa. A 2205-ös számú rendőr, Polgár István, aki kedden a kivezetések alkalmával Gersich felügyelőnek megtárgadta az engedelmességét és nem akarta kivezetni Haller István képviselőt, tegnapelőtt délelőtt már a lakatnya céljában állt. Tegnap délelőtt az ellenzéki képviselők egymás között gyűjtést indítottak a rendőr családja részére; nagyon rövid idő alatt ötezer korona gyűlt össze, amit elküldtek rögtön Polgár feleségének. Ezenkívül gróf Károly: Minály gondoskodik róla, hogy Polgár István kitűnő állást kapjon és soha életében ne legyen oka megbánni azt, hogy így viselkedett.

Mikor legyen husvét. A svájci szövetségi tanács kérdést intézett az európai államokhoz, vajon hajlandók volna-e résztvenni a husvét ünnepek meghatározott napra való kitűzése céljából összehívandó nemzetközi konferencián. A legtöbb állam hozzájárult az eszméhez. Az osztrák és magyar közös kormány kijelentette, hogy nem vesz részt a konferencián. Olaszország, Spanyolország, és Oroszország válasza még nem érkezett meg. Németország és Belgium azt felelték, hogy elhatározásukat a Vatikán és Oroszország, illetőleg a római katolikus és a görög ortodox egyház hozzájárulásától teszik függővé.

Tolvaj nyúl. Igen érdekes, tragikomikus esetről számol be Komoró tudósítónk. Egy komorói asszony, Amerikába vendorolt férjétől négyszáz korona érkezett. Az asszony boldogan ment a postára pénze után, ott le is ovták neki négy darab lopogós bankóban a pénzt s mint jó felusi asszonyhoz illik, ezt a kendője csücskébe kötötte. Amint ment hazafelé, egyik árokban egy szundi-káló nyulat pillantott meg. Lassan óvatosan hozzá került és egy ügyes mozdulattal elcsipette a nyulat. A nyúl, amidőn szomorú helyzetére ért, elkezdett fickándozni. Szegény asszony, mit tehetett egyebet, elővette megint a kendőjét és a másik csücskéhez kötötte a nyulat. Am egy vigyázatlan pillanatban a nyúl megugrott, ellopva a négyszáz koronát. A szegény, kárvalott asszony azóta fut a nyúl után.

Nogi temetése. A gyógyszerjában ma ismét temetett. Tokióban katonai pompával kísérték el utolsó útjára a halott Nogi tábornokot és feleségét. A végső uszteleket nemcsak Tokió népe, hanem a Mikédo temetéséről visszamaradt külföldi követek is megadták Japán nagy fanak. Nogi generális már nem s nemzeti hősként, hanem mint modern szent, mint a kelekező legendák ragyogó lovagja tényleg elmozdult a harcok füstjéből a lila árnyékába, ura és császára mellé, akit életével és halálával is szolgált.

Tarka krónika.

A hadgyakorlatok alkalmából három különböző ezredből való önkéntes került össze egy szobába éjszakra. Lefekvés előtt az egyik egy speciál térképet húzott elő a zsebéből és áradozva dicsérette:

Nagyszerű egy ilyen térkép. Kérem szépen ezen minden rajta van. Tessék csak megnézni, még a legkisebb domb, még a rongyos gémeskutak. Minden rajta van.

Ugy eléjtében a térképes önkéntes erős oldalbaütésre felriadt.

Mi az? Mi az? — kérdezte ijedten.

Egy önkéntestársa állt az ágya előtt — Kelljen csak föl! — Miért? — Kelljen csak föl gyorsan és vegye elő a térkeőt. — Mincké? — Nézze meg, hogy hol találhatnék én ebben a hazban egy vizes korsót.

Egy kis magyar nésművei nyugtunk itt az olvasónak, amelyet egy szaklap szabadalmi hírei között találtunk.

Értsen meg, aki tudja, Ime.

«Szabadalmat adtak a következő találmányra: Aktiengesellschaft Brown Boveri & Cie cég Badenben. — Berendezés a lézselölődés működő kompenzátorokkal bíró indukciós motoroknál, mely kollektormotorok mellékzárlatu gerjesztéssel bírnak. VII-g. oszt. 1910. október 12-én. Elsőbsege 1909, november 1-je.

Jön a talár.

Pályázat a bírói talárra és fővegre.

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat elnöksége az alábbiakban hirdeti pályázatot a magyar bírói talárra és fővegre.

Az igazságügyminiszter 1914. évben magyarországi bíróságoknál általánosan kötelezővé való bírói ügyész, jegyző, ügyvédi állomány (talárnak) és fővegnak művész. terveit általános nyilvános pályázat útján akarja beszerezni és a pályázat elintézésére az országos Magyar Iparművészeti Társulatot kérte fel. Amidőn társulatunk ennek a megfeszítő megbízásnak készségei elegendet teszt, szemelt arra, hogy ezen az érdekes pályázaton neves művészeink egymással nemes versengre kelnek és pályázat feltételei a következők: Kizel biztosítják annak sikerét. A pályázatot a bírói (ügyész, jegyző) talárnak s fővegnak kisméretű színes tervrajza, a bírói jelvénynek természetes nagyságú rajza és a bírói talárral és főveggel szabványos meg-egyező, de ettől könnyen megkülönböztethető ügyvédi talárnak és fővegnak kisméretű rajza.

A pályázó vegye figyelembe hogy a magyar bírói viselet nem lehet szolgai utánzása valami idegen állam bírói viseletének és hogy feltétlenül megkívántatik annak rendeltetéséhez méltó komolysága és eredeti jellege, végül, hogy a talárnak a polgári öltözetet egészen be kell borítania.

Bírói jelvényként legmegfelelőbb Szent István koronája, mint a magyar bírói hatalomnak forrása. A pályadíjjal jutalmazott pályázó köteles a tervezete után készülő talár- és fővegminték szabványának a szükséges utólagos igazításokat megadni, a kész mintákat megbírelni és észrevételeit a magyar királyi igazságügyminiszter elé terjeszteni.

A pályázat feltételeinek mindenben megfelelő, legkiválóbb pályaműve, a pályázatra a magyar királyi igazságügyminiszter három díjat és pedig: I. díj 1200 korona, II. díj 500 korona, III. díj 300 korona.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szőve és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Páplán és fanel takarók, férfi és női felőtők, kézkerék, fiú öblönyre vagy tükörkép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldől, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbavásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ókserék legolcsóbban szerzhetők be Gasparik Adám órák és ókserésnél Debrecen, Huszár-utca 12. Ugyanott órázások legolcsóbban eszközölhetnek.

BUTOROKAT konhaberendezéseket raktáron tartó Bölöni József asztalos (Csapó) Bereg-utca.

Kisobb különbejáratu butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a ház tulajdonosnál.

Schampán ruhás fiatalember, ki vásárlap este azon bájos kis hölgyet órák hosszáig át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Hü fehér rózsá» jeligére.

Tisztviselőnek ajánlkozik egy többnyelvű beszélő ur-asszony. Irodai teendőkhöz és gépirásban jártas. Cím a kiadóban.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet. Eötvös utca 64.

Lépcsőházi különbejáratu utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcafronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérlet.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papírárú üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

Azonnali belépésre és állandó munkára keresek egy oly keféskötő munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Cím: Benedekfy Béla keféskötő mester, Zilah, Szilagy-megye.

Különbejáratu, csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Vár-utca 7. özv. Rosenfeldnél.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Wiener Adófnál Kosuth u. 27.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számú Steinfeld fele házban, az első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi november 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni a házmesternél.

TISZTESSÉGES fiatal bejárónő egész napra könnyűvel jelentkezhet Kigyó-utca 41. sz., délután 2—6 óra közt.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

Bámulatos olcsó árak!

MOST

az iskolai év kezdetén

nagyon olcsón

lehet vásárolni

Horovitz Zsigmond

papírüzletében

Piac-utca 12. (Csapó-utca sarok)

A Kereskedelmi tanintézetben használt levelezési (irodai) füzet másutt 44 fillér, nálam

csak 36 fill.

A legfinomabb itatós papir ivenként nálam

csak 8 fillér

1 doboz legfinomabb alumínium tollhegy (144 darab) nálam

1 kor. 80 fill.

1 doboz (50 db.) csontlevél-papir és boríték nálam

csak 90 fill.

Magyar gyártmányu körzők és iskolai füzetek a legolcsóbban!

Amerikai Parti Aruház

Hatvan-utca 20.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Egy vidéki banknál elzálogosított árukat 50%-al a beszerzési áron alul vettem meg és árakat alábbi olcsó áron ajánlom a n. é. vevő közönségnek.

Finom zefir férfi ingek	K 2.50-től
Finom fehér	" 2. — "
Férfi gallérok	" 1.18 "
" sapkák	" 1.50 "
Fiú és leány szemekalapok	" 1.30 "
Finom női batist és zefir blousok	" 2. — "
Finom női selyem blousok	" 3. — "
Férfi nadrágtartók	" 1.50 "
Kész pongyviak minden kivételben	" 4.30 "
2 méter szerb vászon	" 1.22 "

Selyem sálak minden elfogadható árért.

Tisztelettel Löwenheim Albert.

Göttscho Testvérek

köszvénybányái

Budapest, V., Béla-utca 6. szm.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószén szoba- és konyhafűtésre, Ostrau-dombrau, darab-, kocka-, dió- és aknászén gép- és kazánfűtési célokra.

Ostrau mosott finom és durvaszerű kovácszen.

Drenkovi és ipari célokra, saját gőzöstünnel szállítva.

Ostrau-dombrau pírzen öntőde és szivógáz célokra.

Ostraui kőszén brikett 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Elsőrendű porosz „Király”-bányai 1, 3 és 6 kilogrammos brikett, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Allandóan

mellékkerese ként is

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével Budapest, 55 ös postahivatalba „Universium” jeligére beküldi. — Nem ügy-nökség.

Ideg-gyenge férfiak!

Az elgyengült erő azonnali visszaszerzésére legmegbízhatóbbak az

evalon-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs. próbadoz K. 4.40 1/2 doboz K. 10.50, 1 egész doboz K. 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Polgár Gyula gyógyszerár

Pozsony, II. Frigyes főherceg-ut 20